عادل بهره ور، ۱۴۰۵

ابعاد حقوقی وقف پول در عرصه دارایی های دیجیتال و بانکداری اسلامی

تغییرات شتابان در عرصه فناوری‌های مالی و ظهور دارایی‌های دیجیتال، مسائل جدیدی را پیش روی نظام‌های حقوقی و فقهی قرار داده است. یکی از این موضوعات که با گذار از اقتصاد سنتی به اقتصاد دیجیتال اهمیت دوچندانی یافته، مسئله وقف پول در قالب دارایی‌های دیجیتال است. با وجود کارکردهای اجتماعی و اقتصادی گسترده وقف، ابهام در ساختار حقوقی پول دیجیتال، مسائل مربوط به صیانت از عین موقوفه، دشواری‌های نظارتی و ضرورت‌های حاکمیتی در بستر بانکداری اسلامی، از جمله موانع پیش روی تحقق گسترده این نهاد است. پژوهش حاضر با هدف بررسی ابعاد حقوقی و فقهی وقف پول در عرصه دارایی‌های دیجیتال و تبیین راهکارهای نظارتی و عملیاتی در چارچوب بانکداری اسلامی انجام شده است.این پژوهش با بهره‌گیری از روش تحقیق کتابخانه‌ای و با تمرکز بر تحلیل‌های حقوقی و فقهی، به بررسی تفاوت‌های اساسی میان اسناد رسمی و غیررسمی بانکی و آثار آن‌ها در دعاوی مرتبط با وقف دیجیتال پرداخته است. بررسی ها نشان می‌دهد که اگرچه وقف پول دیجیتال از منظر فقهی با توجه به رعایت شرایط بقا و انتفاع امکان‌پذیر است، اما تحقق آن مستلزم وجود یک نظام حاکمیتی چندلایه است. استفاده از فناوری‌های نوین نظارتی مانند قراردادهای خوداجرا می‌تواند شفافیت را افزایش و احتمال سوءاستفاده از سوی متولی را کاهش دهد. همچنین، تشکیل صندوق‌های وقف دیجیتال تحت نظارت بانک مرکزی و بانک‌های عامل، از جمله راهکارهای عملیاتی برای مدیریت امن و قانونی این دارایی‌ها است. در نهایت، پژوهش پیشنهاد می‌دهد که با تدوین مقررات شفاف، ایجاد مرجع تخصصی حل اختلاف و تقویت سازوکارهای احراز هویت، می‌توان از ظرفیت‌های وقف دیجیتال در راستای توسعه پایدار و عدالت اجتماعی در نظام بانکداری اسلامی بهره‌برداری نمود. از همین رو، توسعه وقف دیجیتال نه تنها یک امکان فنی، بلکه یک ضرورت حقوقی برای گسترش ابزارهای نوین تأمین مالی در چارچوب بانکداری اسلامی است. در صورت فراهم شدن بسترهای لازم، وقف دیجیتال می‌تواند به الگویی کارآمد برای پیوند میان عدالت اجتماعی، شفافیت مالی و توسعه پایدار تبدیل شود.

کلیدواژه‌ها: واژگان کلیدی: وقف پول دیجیتال مالکیت دیجیتال - بانک داری اسلامی

شماره‌ی پایان‌نامه: ۱۲۷۳۲۹۶۰۸۷۰۳۳۴۶۱۱۱۰۴۰۱۶۳۵۱۸۴۳۸
تاریخ دفاع: ۱۴۰۵/۰۷/۱۸
رشته‌ی تحصیلی:
دانشکده:
استاد راهنما: عضو هیات علمي مهدی فاطمی سالانقوچ

Thesis:

Title : legal aspects of endowment in digital finance and islamic banking

The rapid changes in the field of financial technologies and the emergence of digital assets have presented new issues to the legal and jurisprudential systems. One of these issues, which has gained double importance with the transition from traditional to digital economy, is the issue of endowment of money in the form of digital assets. Despite the extensive social and economic functions of endowment, the ambiguity in the legal structure of digital money, issues related to the protection of the endowment itself, regulatory difficulties and governance requirements in the context of Islamic banking are among the obstacles to the widespread realization of this institution

The use of new regulatory technologies such as self-executing contracts can increase transparency and reduce the possibility of abuse by the trustee. Also, the formation of digital endowment funds under the supervision of the central bank and operating banks is one of the operational solutions for the safe and legal management of these assets. Finally, the research suggests that by developing transparent regulations, establishing a specialized dispute resolution authority, and strengthening authentication mechanisms, the potential of digital endowments can be exploited for sustainable development and social justice in the Islamic banking system

Therefore, the development of digital endowment is not only a technical possibility, but also a legal necessity for the development of new financing tools within the framework of Islamic banking. If the necessary platforms are provided, digital endowment can become an efficient model for linking social justice, financial transparency, and sustainable development